

Een leven zonder zwijgen en wrok.

Mijn vader was altijd open over zijn ervaringen in de oorlog. Niet dat hij tot in details iets vertelde, maar vragen ging hij niet uit de weg. Gelukkig voor mij, omdat ik niet met een “zwijgende ouder” te maken had en daardoor geen nare gevolgen heb ondervonden van een oorlog waar ik geen deel aan heb gehad.

Zo viel het mij op dat mijn vader heel stil sliep zonder maar een beweging te maken. Hij werd wakker in dezelfde houding als dat hij in slaap was gevallen. Toen ik er een opmerking over maakte, zei hij “ik heb in de oorlog leren slapen op een matje van zestig centimeter breed en dat is te weinig om te draaien en uitgebreid te bewegen. Dit ben ik nog steeds niet kwijtgeraakt”. Zo zie je maar dat je niet alleen in je hoofd met de gevolgen van een oorlog moet worstelen, maar dat je lichaam er ook nog dingen aan kan overhouden. Ik vond zijn antwoord heel logisch.

Mijn vader was heel erg precies en wat documenten aanging extreem. Na zijn dood heb ik koffers vol met allerlei documenten, bonnen en rekeningen gevonden. Alles keurig op datum en gerangschikt naar jaar. Hij had door de vele verhuizingen tijdens de oorlog en erna een panisch gevoel overgehouden dat hij niets moest kwijtraken en altijd het gevraagde moest kunnen overleggen. Ik denk dat persoonlijke documenten en de bonnen voor de verantwoording aan allerlei instanties vaak stress bij hem hebben opgeleverd en dat hij daardoor zorgde dat alles aanwezig was en bleef. Van mijn moeder en mij werd dezelfde zorgvuldigheid geëist, maar echt vervelend hebben we het niet gevonden.

Vergevingsgezind zijn zat in mijn vaders persoonlijkheid. Nooit heeft hij gezegd dat hij de Jappen haatte, hij legde aan mij uit dat hij snapte dat ze voor hun keizer alles over hadden. Als eerste zou hij Japan hebben willen bezoeken, maar zo gemakkelijk was dit niet en het is er nooit van gekomen. Mijn vader reed trots rond in een Japanse auto en had allerlei Japanse elektronische apparatuur in huis. De Japanner is zorgvuldiger dan wie dan ook vond hij en dat kon hij waarderen. Ook maken zij geen onderscheid tussen gevangenen en bewakers, na eenzelfde vergrijp volgde ook voor hen eenzelfde staf. Dat was ook een opmerking van hem. Ik vond het knap van hem dat hij, ongeacht wat hem was aangedaan zo naar bewakers en bezetters kon kijken. Dit heeft zeker invloed gehad op mijn manier van leven en daar ben ik hem nog steeds dankbaar voor.

In 1956 (ik was vijfenhalf) kwamen wij in Nederland aan en waren hier Nederlanders, maar toch ook weer niet helemaal. Mijn vader heeft deze verandering zonder om te kijken geaccepteerd en heeft zich aangepast aan de omgeving en wat er van hem gevraagd werd. Nooit heb ik hem horen klagen en zonder een woord eraan te wijden heeft hij de schuld, vanwege het geld dat de overheid had voorgesloten, in tien jaar terugbetaald. Hij kreeg werk waarin hij zijn energie stak zonder dat hij zijn Nederlandse collegae confronteerde met zijn Indische verleden. Mijn vader werd gewaardeerd en velen zijn vrienden geworden. Ik geloof echt dat het aan moeten passen aan je omgeving zonder wrok je kan helpen een nieuwe waardevolle toekomst op te bouwen. Dit “zwijgen” heeft mij de kans gegeven op te gaan in het nieuwe volk waartoe ik echt ging behoren.

Uit mijn verhaal zou je kunnen denken dat mijn vader geen trauma's had overgehouden aan de oorlog en de situatie erna. Dit is ook zo, alleen gebeurde er in 2004 een ramp die veel nare herinneringen bij hem opriep. Japan werd geteisterd door een enorme tsunami en dat leverde hele nare beelden op van verwoesting en wanhopige mensen. Hij had namelijk als krijgsgevangene in een kamp in Japan het grootste gedeelte van de oorlog doorgebracht. Hij heeft de bom op Nagasaki zien

vallen. De gevangenen zijn zo snel als kon in de trein gezet op weg naar de kust. Daarvoor waren de gevangenen ontdaan van hun kleding en moesten ze onder de douche. Het feit dat ze aan straling bloot hadden gestaan was bekend. Hij heeft er gelukkig niets aan overgehouden.

Maar na het zien van de beelden in 2004 voelde hij zich schuldig over het feit, dat ze bij het zien van de verwoestingen, allemaal volop gejuicht hadden. Dit heeft bij hem de nachtmerries getriggerd.